

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2012-01-23
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 26226-11
 Enhet 15

SÖKANDE

Master Training Education AB, 556796-7467
 Box 55508
 102 04 Stockholm

MOTPART

Kungliga Tekniska högskolan
 Valhallavägen 79
 100 44 Stockholm

KONKURRENSVESENTY	
2012 -01- 23	
Avd	
Dnr	
Ans	Arkiv

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om ingripande enligt LOU.

Dok.Id 200115

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Kungliga Tekniska högskolan (KTH) har genomfört en förenklad upphandling av 25 stycken hjärtstartare, tillbehör och förbrukningsartiklar till dessa, utbildning på hjärtstartare och support samt eventuellt serviceavtal, dnr V-2011-0676.

KTH har genom upphandlingsprotokollet den 19 december 2011 utslutit Master Training Education AB med motiveringen att bolaget inte uppfyller ställda krav och anfört i huvudsak följande. Bolaget erbjuder kursen ”Grundutbildning HLR med AED”. Där ingår endast en kort genomgång av hjärtstartaren. KTH uppfattar att detta egentligen är grundkurs i HLR där bolaget lagt till momentet visa hjärtstartaren. Om KTH:s användare ska få en utbildning som är enligt kraven måste de välja kursen ”fördjupningskurs D-HLR”. Denna kurs kräver att deltagarna gått kursen ”grundutbildning HLR med AED”. Det innebär att de måste beställa tre kurstillfällen; en grundutbildning och två fördjupningskurser. Förutom detta anges kursdeltagandet till fördjupningskursen till åtta personer. Kravet var tolv personer.

YRKANDEN M.M.

Master Training Education AB (hädanefter bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att de ska vara med som ett av de företag som kvarstår för utvärdering. Som grund för sin talan anför bolaget i huvudsak följande.

De har blivit utslutna på felaktiga grunder då de uppfyllt samtliga skallkrav. Eftersom det inte specificeras vilken utbildningsnivå som eftersöks valde bolaget en utbildning som hjärt- och lungrådet rekommenderar till icke sjukvårdskunniga. Bedömningen efter att ha sett kortare beskrivningar

i upphandlingsprotokollet är att i stort sett alla företag offererar samma standardiserade utbildning. Innehållet i dessa får inte ändras av utbildaren. I KTH:s förfrågningsunderlag står följande: "Utbildning på hjärtstartarna och HLR-utbildning för grupper om 12 personer skall tillhandahållas av leverantören. Beskriv utbildningen och ange pris för denna. Ange även om några förkunskaper krävs. Ange även om annan utbildning inom området kan tillhandahållas och pris för detta". I upphandlingsunderlaget under A.8, utbildning skriver de att de erbjuder KTH en grundutbildning i Hjärt-lungräddning med AED enligt Hjärt-lungrådets rekommendationer och att inga förkunskaper krävs. De tillhandahåller även fördjupningsutbildningarna D-HLR där förkunskap krävs och Första Hjälpen där ingen förkunskap krävs. I bolaget bilaga 6, utbildning, står bl.a. följande om deras grundutbildning. Målet är att efter avslutad utbildning kunna känna igen medvetlöshet, andnings- och hjärtstopp samt kunna genomföra hjärt- och lungräddning. Innehållet är genomgång av medvetandekontroll, genomgång av HLR teknik; kompressioner och inandning, kedjan som räddar liv, kort genomgång av hjärtstartare och luftvägstopp. Till undvikande av missförstånd är således kostnaden för en grupp om tolv personer (upp till 20 deltagare går bra) som på efterfrågat sätt erhåller adekvat utbildning inom HLR och på hjärtstartare, utan krav på förkunskaper, 4 900 kr per grupp. Såsom efterfrågats har bolaget därutöver också angett prisuppgift för de fördjupningsutbildningar som de kan tillhandahålla inom aktuellt område, vilka dock KTH verkar ha sammanblandat med förstnämnd utbildning.

KTH bestrider bifall till ansökan och yrkar att förvaltningsrätten avslår bolagets begäran om överprövning. Till stöd för sin talan anför KTH i huvudsak följande. KTH har inte brutit mot LOU eller några av de principer som upphandlingsdirektivet eller LOU bygger på. Av kursbeskrivningen till den av sökanden erbjudna utbildningen "grundutbildning i HLR med AED" framgår bland annat att det ingår en

kort genomgång av hjärtstartaren. KTH:s förstahandsmål var att få en utbildning på hjärtstartaren, d.v.s. utbildning på den utrustning som vi avser köpa. Således var KTH:s krav utbildning inte en kort genomgång, det är stor skillnad mellan att ge en kort genomgång av hjärtstartaren jämfört med att ge utbildning på hjärtstartaren. Sökanden anger att KTH inte specificerat vilken utbildningsnivå som eftersöks. KTH är inte av den uppfattningen, de har efterfrågat utbildning på hjärtstartaren. Hur en sådan bäst ska genomföras och vad den ska innehålla är det normalt leverantören som är expert på, det är därför de begär att anbudsgivaren ska beskriva utbildningen. Det hade därför varit naturligt att om det rådde någon tvekan om utbildningens innehåll att anbudsgivaren utnyttjat uppmaningen i förfrågningsunderlaget och ställt frågor på detta. Att sökanden istället valt att offerera en utbildning som Hjärt- och lungrådet rekommenderar är anbudsgivarens val. Att lida skada i detta fall torde vara att inte vinna upphandlingen trots att man har det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Även om sökandens anbud inte förkastats på grund av att utbildningen inte uppfyller ställda krav har sökanden inte lämnat ett anbud som skulle vunnit upphandlingen. Sammanfattningsvis kan KTH konstatera att utvärderingspriset för sökandens anbud är lägre än det anbud som vann men att prisskillnaden för tioårsperioden om 1 144 kr per hjärtstartare uppvägs av att vinnande anbuds hjärtstartare är betydligt mer användarvänlig än sökandens hjärtstartare samt att sökandens anbud uppfyller de kommersiella kraven sämre än vinnande anbud. Det innebär att sökandens anbud, om det prövats, inte skulle ha bedömts vara det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och skulle därför inte ha vunnit upphandlingen. Detta innebär att sökanden inte har lidit skada eller kommer att lida skada.

Bolaget genmäler bland annat följande. Om bolaget kommit vidare i upphandlingen är det som KTH skriver klart och tydligt att de har det mest ekonomiskt fördelaktiga förslaget. All övrig spekulation kring

upphandlingen kan man med säkerhet inte veta något om då de blev lämnade utan prövning. Både bolaget och den vinnande leverantören hänvisar till att man utbildar enligt HLR-rådets riktlinjer. Det visar att bolaget ger KTH samma utbildning och att det var fel att utesluta bolaget från upphandlingen. Det är mot all praxis att inte utbilda enligt HLR-rådets riktlinjer. KTH har handlat inkonsekvent i sin bedömning av ansökningarna och har felaktigt uteslutit bolaget från vidare prövning. Bolagets hjärtstartare är den senaste på den europeiska och den svenska marknaden. Den uppfyller alla KTH:s skall-krav. Bolaget har svårt att se att hjärtstartaren inte har de kvalifikationer som KTH efterfrågar. KTH:s slarv med detaljer och inkonsekventa bedömningar kan ha kostat bolaget upphandlingen. Bolaget har till yttrandet fogat en beskrivning av hjärtstartaren.

KTH yttrar avslutningsvis bl.a. följande. Sökandens anbud är inte det mest ekonomiskt fördelaktiga. Sökanden hävdar att genom att såväl sökanden som den vinnande leverantören hänvisar till HLR-rådets utbildningar så är utbildningarna samma utbildningar. KTH hävdar att så inte är fallet, då man beskrivit utbildningarna olika. Att bägge hänvisar till att man följer HLR-rådets riktlinjer behöver inte betyda att kurserna är exakt lika. KTH har inte ställt krav på att utbildningarna ska följa HLR-rådets rekommendationer. Den bifogade beskrivningen av hjärtstartaren saknar bevisvärde då det dokumentet inte ingått i sökandens anbud till KTH:s upphandling.

DOMSKÄL

Frågan i målet är om bolaget uppfyller det av KTH ställda skall-kravet om ”utbildning på hjärtstartarna och HLR-utbildning för grupper om 12 personer”.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Den 1 november 2011 ändrades lydelsen av bestämmelser i 16 kap. LOU. Av övergångsbestämmelser framgår dock att äldre lydelse ska tillämpas för upphandlingar som påbörjats före ikraftträdandet.

Av 16 kap. 5 § LOU i dess lydelse före den 1 november 2011 framgår följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

För ingripande enligt LOU räcker det alltså att den leverantör som söker överprövning kan komma att lida skada. Därmed behöver det inte vara säkert att sökande leverantör skulle ha fått kontraktet om angripna brister inte förelegat, utan det räcker att sökanden skulle ha haft möjlighet att tilldelas kontraktet (jfr t.ex. dom av Kammarrätten i Sundsvall den 8 november 2010, mål 2086-10).

Upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet, transparens och likabehandling. Ett förfrågningsunderlag ska vara så pass tydligt att samtliga anbudsgivare ges insikt i hur bedömningen av deras anbud kommer göras. Den upphandlande myndigheten får inte göra prövningen mot andra kriterier än dem som funnits i underlaget och har därför en skyldighet att från utvärderingen utesluta leverantörer vars anbud inte uppfyller ett eller flera s.k. skall-krav. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får dock godtas under

förutsättning att de principer som bär upp LOU och EU-rätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref. 50).

Förvaltningsrätten konstaterar att det av KTH uppställda skall-kravet avseende utbildning är klart och tydligt formulerat. Leverantörerna skall erbjuda en utbildning på hjärtstartarna och HLR-utbildning, för grupper om tolv personer. Det uppställda kravet har en objektiv utformning och diskriminerar ingen leverantör. Det framstår inte heller som oförutsägbart eller oproportionerligt. Bolaget har i sitt anbud angivit att man erbjuder en ”grundutbildning HLR med AED”. I bolagets beskrivning av kursen framgår att det ges en kortare genomgång av hjärtstartaren.

Förvaltningsrätten anser inte att en kortare genomgång kan anses vara det samma som en utbildning, särskilt inte mot bakgrund av den omständigheten att den ”fördjupningskurs D-HLR” som bolaget erbjuder beskriver att målet efter avslutad kurs är att kunna använda en hjärtstartare på ett säkert sätt. Fördjupningskursen erbjuds för åtta personer och KTH:s krav var minst tolv personer. Förvaltningsrätten delar därför KTH:s bedömning att bolaget inte uppfyller det i förfrågningsunderlaget uppställda skall-kravet avseende utbildning. Skäl saknas därmed för ingripande enligt LOU på de grunder som bolaget har anfört. Överklagandet ska följaktligen avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga (DV 3109/1A LOU)

Szilárd Rado
förvaltningsrättsfiskal

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Maja Löfgren.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU